

4600

ACC. N.R.

Landskap: Småland ..... Upptecknat av: F. Andersson; Mörward.....
Härad: Konga ..... Adress: .....
Socken: Ljudek ..... Berättat av: Ernst Raulzon
Uppteckningsår: 1935 ..... Född år ..... i Härnösand

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Uppteckningen rör

Fisket i Länen

81 - 14.

(6 foton
2 teckn.)

14 sid.

Skriv endast på denna sida!

4600

1

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1

Vid vår undersökning angående fisket i Läen kom vi till den uppfattningen att fisket icke spelar någon nämnvärd roll i folkets hushållning. Någon yrkesfiskare finns icke längre att uppdriva.

Vår sagesman Ernst Karlsson, Flädingsnäs fiskade endast sporadiskt till husbehov. Den eka som vi uppmätte hos honom, hade han själv gjort.

Läen är en fiskfattig sjö. Av fisksorter finnas gädda, mört, braxen, sutare och något ål. År 1934 har man gjort ett försök att inplantera storsik. Resultatet av denna inplantering är det för tidigt att orda om.

Gädda fångas på våren, då isen gått upp, i hommor.

/Märk att sagesmannen icke använde uttrycket ryssja/

Vid samma tid fångar man gädda med ståndkrok. Som bete användes mört eller sil. Sil är detsamma som småfisk,

4600

2

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—
2

fångad vid vasar. Vasarna utsättas på vårsidan. De bestå av i bottnen nedslagna slanor. Mellan dessa har man nedtryckt ris. Vid dessa vasar samlas fisken för att leka. Sedan ynglet är kläckt stannar småfisken åtminstone en tid i eller invid vasen. Trakten invid vasarna är därför en utomordentligt god metplats. Detta utnyttjas också av oförsbefolkningen. Man metar med vad man kallar raft /metspö/. Som agn har man daggmask. Denna brukar fångas vid lykta kvällstid efter ljumma regn.

Mörten som bete på ståndkrok påsättes på två olika sätt. Antingen för man helt enkelt kroken genom gapet ned i halsen så långt att hela kroken döljes. Eller också sticker man kroken genom huden strax invid stjärten, vänder kroken och för den med den krökta delen före framåt under huden mot huvudet till så långt att kroken helt döljes. Av dessa tillvägagångssätt är det sista det mest

4600

3

använda på samma gång som det är det mest effektiva.

I förra fallet dör nämligen fisken betydligt fortare än i senare fallet.

Braxen och mört fångas mest på nät. Här för har man dels braxennät med stora maskor dels mörtamät med mindre maskor. Ingen bestämd tidpunkt för utsättandet av nät. Näten ha näver eller korkflöten och i undertälnen antingen blytråd eller sänken av små påsar med sand eller småsten. Förr hade man flöten av kork men numera är detta bortlagt. En rest av detta slag av flöte fann vi i en äldre homma.

Ål fångas på långrev, icke i ålakista. Karlsson kunde icke minnas att det i trakten funnits någon ålakista. Långrevar finnas av flera olika storlekar ända upp till 200 krokar. Som bete vid långrevfiske användes mask. Då reven icke användes ligger den i en därtill avsedd låda, en långrevslåda.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—*—
3

Karlsson kunde icke erinra sig att man någon gång dragit med not. En blick på sjöns stränder säger oss också att det här icke är lämpligt att dra med not. Stränderna äro nämligen alltför steniga.

Ljustring har förekommit. Detta fiskesätt bedrevs nattetid. På en stång som placerades i aktern på båten satt en brandkork. I denna lades stycken av kärnfur. Veden påtändes och av eldskenet lockades fisken mot vattenytan. Vid sidan om eldkorpen sutto män försedda med ljuster. Karlsson kunde icke erinra sig vad det var för slags fisk man tog med ljuster. Det ljuster som han vid vårt besök skänkte åt "Kulturen" i Lund har med all sannolikhet icke använts vid ålfiske.

4600

5

100

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

Ernst Karlsson, Flädingsmästare

Foto: Germar

Skriv endast på denna sida!

4600
6

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

105

Ryssja (Läen.)

6

Foto: Gérard

Skriv endast på denna sida!

Detalj ur Ryssja
från deca!

118A

4600

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

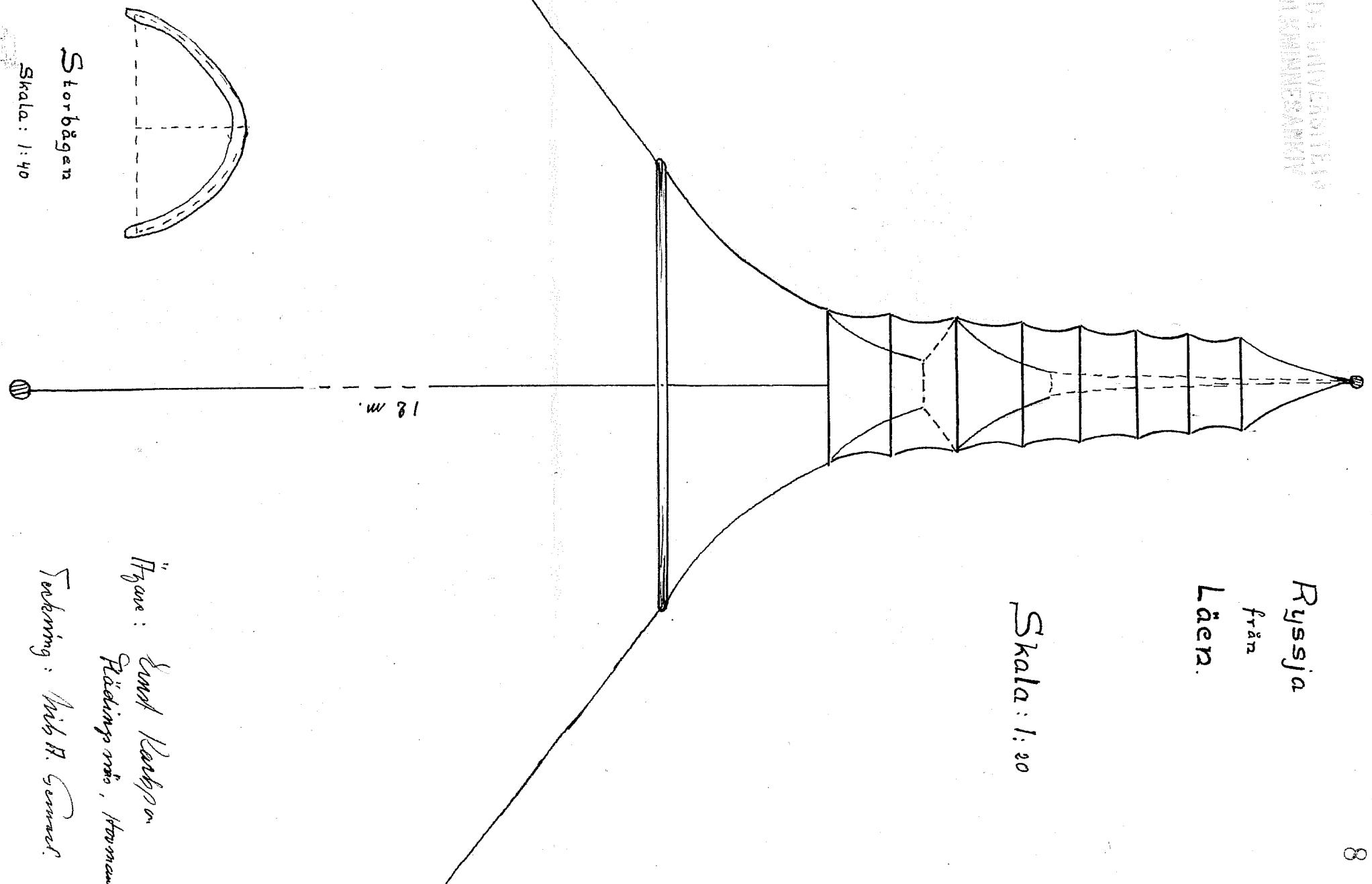
Foto: F. Rudensson

Skriv endast på denna sida!

Ryssja
från
Läen.

Ryssja
från
Läen.

Skala: 1:20

"
Figare: S:nt Petersburg
Helsingfors m.m., Kronstadt

S:torbågen
Skala: 1:40

Korbejens højde är liksom
mannen 87 cm.

Fötterna är övervällande av
tork och bräck.

Mastskorset: 9 maskor på
foten.

Masten mättes längs sidan
och icke dess diagonal.

Söder om
Ångermanland
Rönne
Gjude
Mitt år 1936

10 4600 Väst. av t. kultura v. Gernwein
Ber. Göst Karlsson

Biffigr från Låne. Flädingsnäs

LUND UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10

Ejor: Ernst Karlsson
Ljude, Flädingsnäs.
Rönne id.

3 bord, 3 planks i botten.
Foto: Folke Karlsson

Skriv endast på denna sida!

Borden står på botten. Bottna
plankorna går ut över elder-
botet.

80

4600¹²
Bitttyp i hägn.

12

Toto: Folke Andersson

Skriv endast på denna sida!

4600

13

106

Össkopa (Läen)

"Rykte: Ernst Kartpon
Flädingsnäs

Foto: Gunnar

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—*—
13

4600

13

106

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—*—
13

Össkopa (läen)

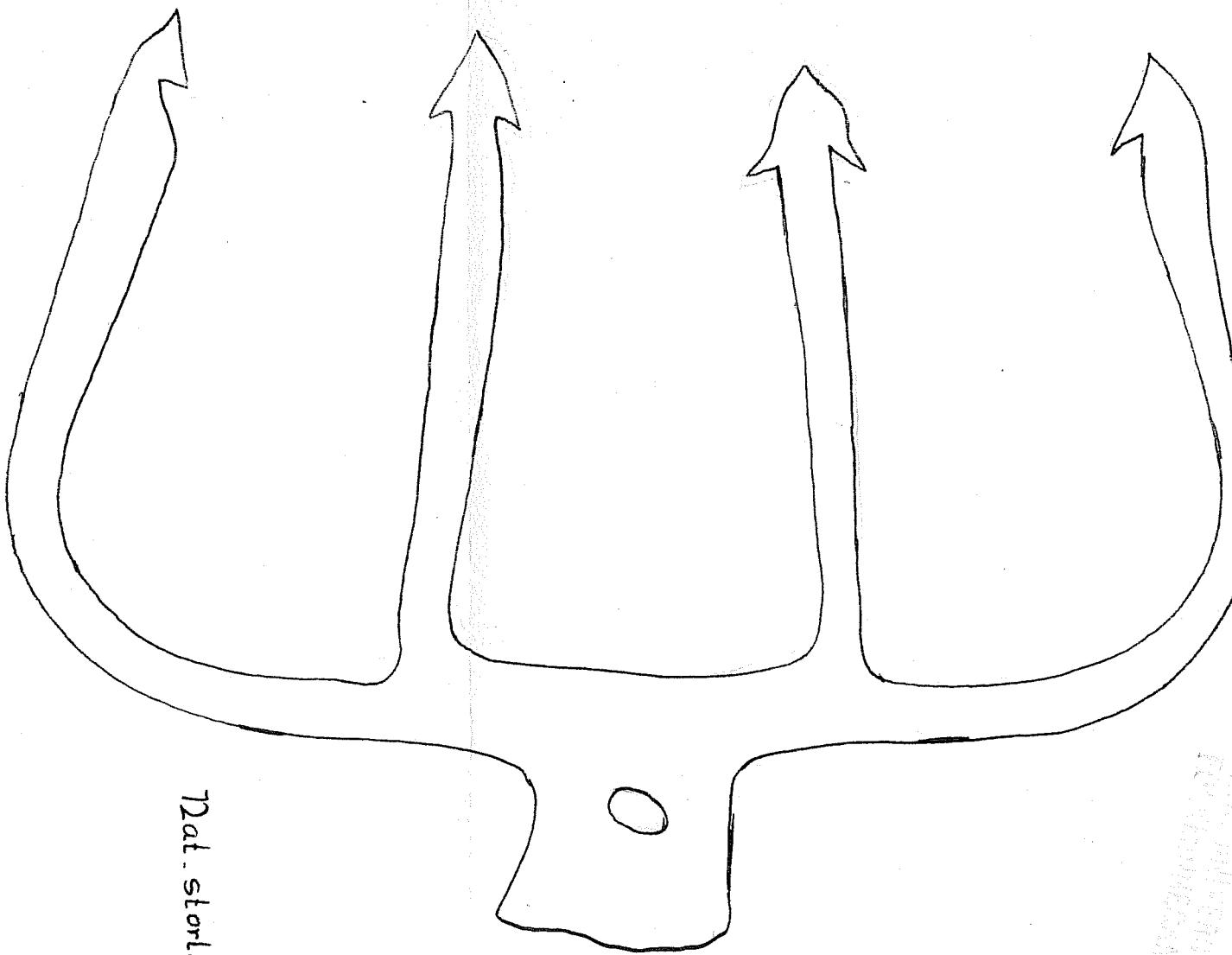
"Rgare: Ernst Karlsson
Flädingsnäs

Fod: Gunnar

Skriv endast på denna sida!

4600

Ljuster
från
Läen.

Nat. storl.

Gåva av Ernst Kackpon Föddlingsmästare
till "Kulturer", Lund.

Tekn: Gernandt